

9 [Blu-ray]

9 [Blu-ray]

Shane Acker tar sin eksamenskortfilm

9 og utvider den til å bli langfilmen

9. Resultatet er imponerende, selv om manuset kunne hatt godt av et par runder til i tenketanken.

9

Shane Acker

Focus Features, Relativity Media

2009

Sandrew Metronome

16:9 Fullskjerm (1.78:1), 1080p

Dolby DTS 5.1

80 min.

2

5

Good thinking number 9

Da Shane Acker ble oscar-nominert for sin eksamensfilm med den kryptiske tittelen

9 i 2005 ble en ny verden åpnet. Etter en meget suksessrik runde på en rekke festivaler, fikk Tim

Burton se filmen og ble så imponert over filmens kvaliteter at han var villig til å sette sitt navn på

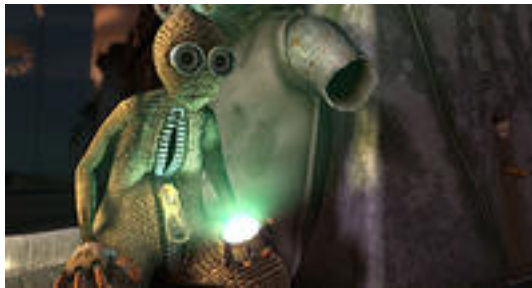
en langfilmadaptasjon av kortfilmen. Fire år senere ser langfilmen

9 dagens lys med Burton som produsent i kompaniskap med Timur Bekmambetov og med

Acker som regissør.

Langfilmen tar opp i seg grunnhistorien og de visuelle kvalitetene fra kortfilmen. Vi introduseres for en postapokalyptisk verden hvor menneskeskapt maskiner har overtatt for og ødelagt sine herskere. I dette kaoset av en destruert og øde verden møter vi tøydukken 9 som fortumlet plukker med seg en mystisk talisman og støter på tøydukken 2 før de begge angripes av en kattelignende maskin. 9 kommer seg unna takket være god hjelp fra 5, men 2 blir tatt til fange. 5 geleider 9 til en katedral hvor han møter 1, selvopnevnt leder for de gjenværende tøydukkene.

9 og 5 bestemmer seg for å forsøke å redde 2 og setter ut i det øde landskapet. De finner 2 i en gammel fabrikkbygning og greier såvidt å komme unna kattermaskinen takket være 7 som redder dem fra den sikre død. I fabrikk oppdager 9 en maskin som talismanen ser ut til å passe til. Da talismanen settes på plass "våkner" maskinen til live og mystiske symboler lyses opp før en stråle skyter ut og treffer 2 hvorpå livet suges ut av ham. Dette gir nytt liv til maskinen og de resterende tøydukkene må rømme fra 2s livløse kropp. Tynget av skyld, sverger 9 på å gjøre opp for seg. I en hektisk finale må 9 kjempe mot gigantiske maskiner og oppdager samtidig bakgrunnen for tøydukkenes tilblivelse.

Som med den opprinnelige kortfilmen, byr 9 først og fremst på en fantastisk visuell opplevelse. Acker ønsket egentlig å lage kortfilmen som en stop-motion-film, men tiden og økonomien gjorde at filmen ble realisert i digital 3d-animasjon. Både kortfilmen og langfilmen kan likevel sees som en digital hyllest til stop-motion. Det visuelle uttrykket ligger meget nært opptil kvalitetene vi finner i stop-motion dukkeanimasjon. Bildene har en håndgripelig kvalitet, hvor de mange detaljene bygger opp et univers bestående av ødelagt metallskrap og falleferdige bygninger. Stemningen dette leverer er sterkt influert av stop-motion-mesterne brødrene Quay og selvsagt stop-motion filmene Tim Burton har vært involvert i.

Samtidig som den opprinnelige 9 ble laget, jobbet Acker på den siste av *Ringenes herre*-filmene hos effektstudioet Weta Workshop. Det er flere elementer i langfilmversjonen som synes inspirert av Peter Jacksons *Ringenes herre*-univers. De flyvende monstrene i 9 minner sterkt om Jacksons bevingede skrømtene som nazgûlene rir. Det øde landskapet i 9 som domineres av fabrikkens tårn er ikke helt ulikt tårnlandskapet i *Ringenes herre*-trilogien. Den positive visuelle opplevelsen overskygger tidsvis det faktum at historien som fortelles i 9 er forholdsvis haltende.

Det er ikke til å legge skjul på at filmen svakeste side er manuset. I en studentfilm på 10 minutter kan man leve med enkelte løse tråder og logiske brister underveis, men i en langfilm forventer man at manuset er mer gjennomarbeidet enn det vi får servert i 9. Det kan synes som om filmskaperne og produsentene har forelsket seg i ideen om å gjøre kortfilmen om til langfilm uten helt å vite hva de øvrig 60 minuttene skal fylles med. Historien skrider noe rotet frem og selv om man får en tidlig følelse av hva løsningen på floken er, så er det først mot slutten at 9 oppdager hva hans skjebne er og hvorfor han og de andre tøydukkene ble skapt.

Det hjalp nok å ha Burton på laget når filmens roller skulle besettes. 9 har en imponerende besetning med selveste Frodo, Elijah Wood, som 9 og de gamle kjempene Christopher Plummer og Martin Landau som henholdsvis 1 og 2. Min favorittskuespiller, Crispin Glover, spiller nærmest seg selv som den eksentriske kunstnersjela 6. Jennifer Connelly gjør en heroisk innsats som 7 - den eneste kvinnelige tøydukkene. Samlet sett gjør ensemblet en fin innsats i en film som ikke byr på all verdens utfordringer rent skuespillermessig.

Oppsummeringsvis byr

9 på en god filmopplevelse. Avslutningen er spennende og handlingen har nok driv til å holde på oppmerksomheten gjennom filmens 70 minutter. Filmens visuelle kvaliteter er så sterke at de veier opp for manusets mangler. Det er uansett et prisverdig tiltak å lansere en animert langfilm med kommersielle hensikter for et voksent publikum. Det ser vi ikke for ofte.

Utgivelsen:

9 gis ut med støtte fra Film&Kinos S-filmprogram. Med tidligere S-filmutgivelser ferskt i minne, er det en imponerende utgivelse som serveres. Her blir vi tilgodesett med rikelig ekstramateriale og filmen i seg selv som en visuell fest. Store deler av handlingen i 9 foregår i mørket og Blu-ray er det perfekte formatet til å formidle nyansene i de mørke tonene. Bildet er en nedtonet fest, hvor brun- og rusttoner dominerer og sterkt kontrasteres av de røde og grønne lysene fra maskinene og talismanen. Lyden er også blant filmens sterkeste sider. Det rumler godt når de største mekaniske innretningen kommer mot våre små helter.

Ekstramaterialet er rett så imponerende. Heldigvis er den opprinnelige kortfilmen inkludert. Den lider under å ikke være skutt i HD, men utover det gir en et utmerket bakteppe for langfilmen. Som studentfilm er kortfilmen

9 meget imponerende og den fungerer godt i det korte formatet. Det er også en rekke dokumentarer som tar for seg flere av de tekniske aspektene ved produksjonen og lengre intervjuer med Acker, produsentene (inkludert Burton), teknisk stab og skuespillerne. Et tips er å se filmen før du ser disse dokumentarene, da flere av overraskelsene underveis avsløres her.

Det blir også servert en rekke utelatte scener i form av filmede storyboards. Enkelte av scenene er forholdsvis lange, så det krever en viss tålmodighet å se igjennom dette materialet. Filmen er utstyrt med et kommentarspor med regissør Acker, animasjonsregissør Joe Ksander, manusutvikler Ryan O'Loughlin og klipper Ryan O'Loughlin som gir verdifull innsikt i produksjonen.

Alt i alt en meget god utgivelse av en film som absolutt fortjener å bli sett og applaudert.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 01.03.10

Takk til Sandrew Metronome for anmeldereksemplar.

9 trailer

Ja

[9 cover](#);